

Nr 206.

Godkänd av första kammaren den 8 maj 1936.

Godkänd av andra kammaren den 8 maj 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av statens hantverkslånefond m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 79.)

Till Konungen.

I en den 6 mars 1936 dagtecknad proposition, nr 177, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels besluta, att en särskild statlig lånefond, benämnd "statens hantverkslånefond", skall inrättas, från vilken fond — som skall förvaltas av statskontoret — må av kommerskollegium beviljas lån åt idkare av hantverk och därmed jämförlig mindre industri för anskaffande av arbetsmaskiner, motorer eller andra dyrbarare arbetsredskap (maskinanskaffningslån) och till rörelsekapital (förlagslån) i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder,

dels besluta såsom kapital till nämnda fond överföra de tillgångar, som vid ingången av budgetåret 1936/1937 förefinnas å lånefonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri samt å lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare,

dels medgiva, att vad som vid sagda tidpunkt återstår oanvänt av utav riksdagen beviljat anslag för kapitalökning å sistnämnda fond må tagas i anspråk såsom kapitalökning å den nya lånefonden,

dels ock medgiva, att för lån, beviljade ur lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare, må i särskilda fall beviljas utsträckning av tidigare fastställd amorteringstid intill högst tio år från lånets lyftande.

I förevarande sammanhang har riksdagen behandlat följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, I: 324, och II: 661, i vilka hemställts, att riksdagen måtte bifalla propositionen nr 177 med de ändringar i direktiven för låneverksamheten, vilka föreslagits i motionerna i syfte att göra även landsbygdens befolkning delaktig av denna form av statens stödverksamhet; dels ock en motion, II: 322, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag snarast möjligt om inrättande av en lånefond för främjande av hem- och småindustri och därmed jämförlig verksamhet.

Riksdagen har ansett sig böra godkänna Kungl. Maj:ts förevarande förslag om en sammanslagning av den sedan år 1910 befintliga lånefonden för befrämjande av hantverk och mindre industri samt den år 1933 med hänsyn till

hantverkarnas dåvarande kristidssvårigheter nyinrättade lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare.

Den nya lånefonden — kallad statens hantverkslånefond — är avsedd att under i stort sett samma former, som gällt beträffande ovannämnda två fonder, anlitas för lån åt idkare av hantverk och därmed jämförlig mindre industri såväl i städerna som på landsbygden.

I motionerna I: 324 ävensom II: 322 och II: 661 har erinrats om rådande försörjningssvårigheter på landsbygden och om de biförtjänster genom hemslöjdsarbeten av olika slag, såsom exempelvis vävning, snickeri, träslöjd samt smidesverksamhet, till vilka landsbygdens befolkning ofta vore hänvisad för sin utkomst. I likhet med motionärerna behjärtar riksdagen varmt att möjligheterna på allt sätt underlättas för denna befolkning att genom dylika arbeten vid sidan av exempelvis ett mindre jordbruk vinna ett välbehövligt tillskott till sin i många fall knappa bärgning. Riksdagen förutsätter också, att denna synpunkt skall i möjligaste mån beaktas vid kommerskollegii utövning av ifrågavarande låneverksamhet. Förbises bör emellertid ej, att de svårigheter, som föreligga för att genom dylikt småhantverk bereda sig biförtjänster, ej allenast äro beroende på bristande möjligheter att anskaffa kapital, utan också och kanske än mer på vanskligheterna att erhålla avsättning för de tillverkade varorna. I detta avseende liksom ock beträffande möjligheterna till erforderlig handledning och undervisning m. m. har sociala jordutredningen i ett den 12 december 1935 avgivet betänkande framfört vissa uppslag, som torde förtjäna ytterligare övervägas. Överhuvud kan det förväntas, att ovannämnda motionsvis framkomna synpunkter skola kunna vinna beaktande i samband med prövningen av sociala jordutredningens förslag. Någon framställning till Kungl. Maj:t från riksdagens sida — vilket påyrkats i motionen II: 322 — torde vid sådant förhållande ej erfordras.

Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot de av departementschefen föreslagna bestämmelserna för lån från ifrågavarande fond, får anmäla, att riksdagen *dels* beslutat, att en särskild statlig lånefond, benämnd "statens hantverkslånefond", skall inrättas, från vilken fond — som skall förvaltas av statskontoret — må av kommerskollegium beviljas lån åt idkare av hantverk och därmed jämförlig mindre industri för anskaffande av arbetsmaskiner, motorer eller andra dyrbarare arbetsredskap (maskinanskaffningslån) och till rörelsekapital (förlagslån) i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunderna, *dels* beslutat såsom kapital till nämnda fond överföra de tillgångar, som vid ingången av budgetåret 1936/1937 förefinnas å lånefonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri samt å lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare, *dels* medgivit, att vad som vid sagda tidpunkt återstår oanvänt av utav riksdagen beviljat anslag för kapitalökning å sistnämnda fond må tagas i anspråk såsom kapitalökning å den nya lånefonden, *dels ock* medgivit, att för lån, beviljade ur lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare, må i särskilda fall beviljas utsträckning av tidigare fastställd amorteringstid intill högst tio år från lånets lyftande.

Stockholm den 8 maj 1936.

Med undersätlig vördnad.
